

- Viite** Sotkamon reitin istutusvelvoitteen toimenpanosuunnitelma 2017–2021 ja hyväksymispäätös LAPELY 23.3.2017 Dnro 1489/5722–2016
- Asia** Esitys Sotkamon järvien yli 35 cm järvitaimenen istutusvajeiden paikkaaminen Sapsokosken elinympäristökunnostuksen suunnittelulla ja toteutuksella

VIREILLETULO JA SUUNNITELMAN SISÄLTÖ

Fortum Power and Heat Oy on toimittanut 3.12.2020 hyväksyttäväksi esityksen Sotkamon reitin kalatalousvelvoitteen toimeenpanosuunnitelman 2017–2021 järvitaimenen istutusvajeiden paikkaamiseksi vuosina 2020–2021. Sotkamon reitin velvoitteen taimenistutuksiin on muodostunut alijäämää, jonka suuruus vuonna 2020 toteutettujen istutusten jälkeen Sotkamon järvien osalta on 6 097 kpl keskipituudeltaan yli 35 cm järvitaimenistukasta.

UPM Energy Oy on syksyllä 2020 purkanut Sotkamon Sapsojärveen laskevassa Sapsokoskessa olleen myllypadon ja myllyn. Padon purkaminen on avannut kaloille reitin kahteentoista yläpuoliseen koskipaikkaan. Koskipaikat kuitenkin vaativat soraistusta, jotta ne voisivat toimia elinympäristöinä järvitaimenelle.

Fortum Power and Heat Oy esittää, että Sotkamon järvien velvoiteistutuksissa syntyneet järvitaimenen istutusvajeet paikataan suunnittelemalla ja toteuttamalla Sapsokosken elinympäristökunnostus. Elinympäristökunnostuksen suunnittelu ja toteutus on mahdollisuuksien mukaan tarkoitus toteuttaa vuoden 2021 aikana.

KUULEMINEN

Lapin ELY-keskus on kuullut asiassa vesialueenomistajien edustajana Sotkamon kalatalousaluetta sekä Metsähallitusta, jotka ovat jättäneet esityksestä lausunnon.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Lapin ELY-keskus kalatalousviranomaisena hyväksyy esityksen Sotkamon reitin kalatalousvelvoitteen toimeenpanosuunnitelman 2017–2021 järvitaimenen istutusvajeiden paikkaamiseksi vuosina 2020–2021. Ratkaisussa ei päätetä

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut Toimialue: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Vaihde 0295 037 000

PL 8060, Hallituskatu 3 B PL 115, Kalliokatu 4

www.ely-keskus.fi/lappi

96101 Rovaniemi

87101 Kajaani

PL 86, Veteraanikatu 1

90101 Oulu

kalatalousmaksujen käytöstä kunnostukseen liittyen, vaan siitä määrätään erikseen kalatalousmaksun käyttösuunnitelmassa.

RATKAISUN PERUSTELUT JA LAUSUNTOJEN HUOMIOIMINEN

Sotkamon kalatalousalueen lausunnossa neljä alueen osakaskuntaa on huomauttanut seuraavasti:

Nuaskylän osakaskunta

Taimenvajetta ei voida käyttää Sapsokosken kunnostuksen suunnitteluun ja toteutukseen, vaan vajeet tulisi kohdistaa alueisiin, joihin sitä on muodostunut. Osakaskunta epäilee, että toiminnasta tulisi toistuva käytäntö, jolloin istutukset kärsivät.

ELY-keskuksen vastaus: Vesiylöioikeuden päätös 187/1994 mahdollistaa istutusten muuttamisen muiksi toimenpiteiksi, mikäli se on yleisen kalatalousedun mukaista. ELY-keskuksen ratkaisu koskee vain vireillä olevaa esitystä istutusvajeiden paikkauksesta. Tulevasta velvoitteen hoidosta sovitaan seuraavan kauden velvoitteenhoitosuunnitelmassa.

Paltaniemi-Jormuan osakaskunta

Ei huomautettavaa

Jormaskylän-Korholanmäen osakaskunta

Taimenvajetta ei voida käyttää Sapsokosken kunnostuksen suunnitteluun ja toteutukseen, vaan vajeet tulisi kohdistaa alueisiin, joihin sitä on muodostunut. Osakaskunta epäilee, että toiminnasta tulisi toistuva käytäntö, jolloin istutukset kärsivät.

ELY-keskuksen vastaus: Vesiylöioikeuden päätös 187/1994 mahdollistaa istutusten muuttamisen muiksi toimenpiteiksi, mikäli se on yleisen kalatalousedun mukaista. ELY-keskuksen ratkaisu koskee vain vireillä olevaa esitystä istutusvajeiden paikkauksesta. Tulevasta velvoitteen hoidosta sovitaan seuraavan kauden velvoitteenhoitosuunnitelmassa.

Yli-Sotkamon osakaskunta

Ei huomautettavaa.

Metsähallituksen lausunto:

Metsähallitus puoltaa esitystä. Muutosta tehtäessä tulee kuitenkin huolehtia siitä, että velvoitteen reaaliarvo ei alene.

Lapin ELY-keskus perustelee ratkaisuaan seuraavasti.

Vesiylioikeuden päätöksessä 12.9.1994 nro 187/1994 määrätään Sotkamon reitin Koivukosken, Kallioisen ja Katerman vesivoimalaitosten rakentamislupiin sekä Onto-, Kiimas-, Kaitain-, Pirtti-, Kianta-, Sapso- ja Nuasjärven ja Rehjanselän säännöstelylupiin liittyvät kalanhoitovelvoitteista. Vesiylioikeuden päätöksen mukaan kalanhoitotoimenpiteiden tuloksellisuuden parantamiseksi määriä, kokoja ja lajeja voidaan kuitenkin muuttaa, ja myös muita, istutuksia korvaavia toimenpiteitä voidaan tehdä. Velvoitteen rahallinen arvo ei saa heikentyä muutoksista. Muutokset on tehtävä luvan haltijan ja kalatalousviranomaisen kesken sopimalla tavalla, ja niistä on kuultava osakaskuntia ja kalastustalousaluetta.

Sotkamon järviin tulee vuosittain istuttaa 19 600 kappaletta yli 25 cm järvitaimenpoikasta. Sotkamon ja Hyrynsalmen reitin tarkkailuraportin 2016–2019 esitettyjen kirjanpitokalastustulosten perusteella suurin taimensaalis on ollut Nuasjärvellä 3,2 kg/vuosi, mikä on noin 0,3 % kokonaissaaliista. Järvitaimenistutuksiin vuosina 2017–2020 syntynyt vaje, 6 097 kappaletta yli 35 cm järvitaimenpoikasta, ei yksin riitä selittämään heikkoa tuloksellisuutta. Tarkkailuraportin perusteella on ilmeistä, että Sotkamon reitin järvitaimenistutuksilla ei ole saavutettu niille edellytetyjä tavoitteita kalakantojen ja kalataloudellisen tilan parantamiseksi. Näin ollen Lapin ELY-keskus kalatalousviranomaisena katsoo, että istutuksia voidaan vesiylioikeuden päätöksen mukaisesti korvata muina toimenpiteinä, joilla voidaan saavuttaa parempia kalataloudellisia tuloksia.

Sapsokosken vanhan myllypadon purkaminen on poistanut kalojen vaellusesteen ja avannut kaloille kulkureitin yläpuoliseen vesialueille, mikä on edellytys koskialueen kalataloudelliselle kunnostukselle. Sapsokosken kunnostus luo edellytyksiä vaelluskalakantojen luonnonkierron toteutumiselle, ja koskialue ja sen yläpuoliset

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut Toimialue: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Vaihde 0295 037 000

PL 8060, Hallituskatu 3 B PL 115, Kalliokatu 4

www.ely-keskus.fi/lappi

96101 Rovaniemi

87101 Kajaani

PL 86, Veteraanikatu 1

90101 Oulu

LAPELY 1489/5722–2016

alueet voivat toimia mahdollisena poikastuotantoalueena Sotkamon järvissä syönnöstävälle järvitaimenelle. Istutusvajeen muuttaminen kunnostustoimenpiteiksi ei vaikuta merkittävästi Sotkamon järvien jo muutoinkin heikon taimenkannan tilaan.

Sapsokosken alueen kunnostustoimenpiteet ovat Kalastuslain vaelluskalakantojen elvyttämistavoitteiden mukaisia ja toteuttavat myös Pienvesien suojele- ja kunnostusstrategiaa (YM & MMM 2015). Kunnostustoimenpiteiden voidaan arvioida myös parantavan alueen kalataloudellista ja virkistyksellistä arvoa, sekä lisäävän luonnon monimuotoisuutta.

Näin ollen esityksen mukaisen kunnostuksen toteuttaminen tukee nykyisin heikkotuottoisia istutuksia paremmin alueen yleistä kalatalousetua.

Esityksen ovat käsitelleet kalastusbiologi Nico Alioravainen ja kalatalousasiantuntija Janne Narkiniemi.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Vesilaki (587/2011) 3 luku 14 § ja 15 §, 15 luku 1 §

SUORITEMAKSU

Päätöksestä peritään suoritemaksuna 280 euroa (Valtioneuvoston asetus 1372/2018, 4 h * 70 €, ei arvonlisäverollista myyntiä). Lasku toimitetaan myöhemmin eri lähetyksenä Fortum Power and Heat Oy:lle.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös kuulutetaan ELY-keskuksen internet-sivustolla, jossa myös päätös on luettavana (www.ely-keskus.fi → Lappi → Ajankohtaista → Kuulutukset). Päätöksestä tiedotetaan myös Sotkamon kunnassa.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja siitä määrättyyn maksuun saa hakea oikaisua Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta 30 päivän kuluessa tiedoksi saannista. Päätöksen tiedoksisaannin

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Toimialue: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Vaihe 0295 037 000

PL 8060, Hallituskatu 3 B

PL 115, Kalliokatu 4

www.ely-keskus.fi/lappi

96101 Rovaniemi

87101 Kajaani

PL 86, Veteraanikatu 1

90101 Oulu

on katsottava tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta.

Oikaisuvaatimusosoitus on liitteenä.

Kalatalouspäälikkö

Mika Oraluoma

Kalastusbiologi

Nico Alioravainen

Lisätiedot: p. 0295023525

nico.alioravainen@ely-keskus.fi

LIITTEET Oikaisuvaatimusosoitus

JAKELU Fortum Power and Heat Oy
Sotkamon kalatalousalue
Metsähallitus
Velvoitealueen osakaskunnat

TIEDOKSI Kainuun kalatalouskeskus/ Jaakko Muurimäki

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut Toimialue: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Vaihde 0295 037 000

PL 8060, Hallituskatu 3 B PL 115, Kalliokatu 4

www.ely-keskus.fi/lappi

96101 Rovaniemi

87101 Kajaani

PL 86, Veteraanikatu 1

90101 Oulu

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Oikaisuvaatimuksen ratkaisija

Lapin ELY-keskuksen päätökseen ja siitä määrättyyn suoritemaksuun saa hakea oikaisua Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta, jolle kirjallinen oikaisuvaatimus toimitetaan.

Määräaika oikaisun vaatimiseksi

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja liitteet

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- oikaisun vaatijan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa
- päätös, johon oikaisua haetaan, miltä kohdin ja miten oikaisu vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla oikaisua vaaditaan
- oikaisun vaatijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei oikaisuvaatimusta toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla)

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä

- ELY-keskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa oikaisuvaatimus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon, ja sen on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Oikaisuvaatimuskirjelmä voidaan myös

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Toimialue: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Vaihe 0295 037 000

PL 8060, Hallituskatu 3 B

PL 115, Kalliokatu 4

www.ely-keskus.fi/lappi

96101 Rovaniemi

87101 Kajaani

PL 86, Veteraanikatu 1

90101 Oulu

lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun oikaisuvaatimuksen on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Päätöksestä perittävä maksu

Oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä peritään maksu.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Linnankatu 1–3
postiosoite:	PL 293, 90101 OULU
puhelinvaihte:	029 501 7500
telekopio:	(08) 3140 110
sähköposti:	kirjaamo.pohjois@avi.fi
virka-aika:	klo 8.00–16.15

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut Toimialue: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Vaihte 0295 037 000 PL 8060, Hallituskatu 3 B PL 115, Kalliokatu 4

www.ely-keskus.fi/lappi 96101 Rovaniemi 87101 Kajaani

PL 86, Veteraanikatu 1
90101 Oulu